

Uit het oog, uit het hart? Over jongvolwassenen in aanraking met politie en justitie
door Peter van der Laan, senior onderzoeker bij het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) en bijzonder hoogleraar Reclassering aan de Vrije Universiteit

In Nederland wordt al ruim 25 jaar veel en intensief onderzoek gedaan naar jeugdcriminaliteit. Het begon met het periodiek publiceren en analyseren van politie- en justitiestatistieken over 12 t/m 17 jarigen, aangevuld met de uitkomsten van zelfrapportage-onderzoek. Sindsdien zijn er vele kleine en grote, eenmalige en longitudinale studies bijgekomen. We weten daarom veel over jeugdcriminaliteit: over prevalentie en ontwikkelingen, over al dan niet specifieke fenomenen en verschijningsvormen, en over achtergronden en oorzaken.

Zodra iemand 18 jaar wordt en daarmee (strafrechtelijk) volwassen, verdwijnt hij of zij uit beeld (*uit het oog*). Gericht onderzoek naar probleemgedrag en criminaliteit van 18-plussers is er nauwelijks en aparte politie- en justitiestatistieken worden niet gepubliceerd, althans niet over 18 tot bijv. 25 jarigen. Zijn het er veel of juist weinig? Plegen zij specifieke delicten?

De strafrechtelijke aanpak van jeugdigen is anders dan die van volwassenen. Die is in theorie en praktijk meer pedagogisch georiënteerd en minder gericht op repressie. Nog steeds leidend is het beleid van minimale interventie, d.w.z. terughoudendheid betrachten. Niet straffen om het straffen, niet in alle gevallen straffen, en als er gestraft wordt dan niet zwaarder dan nodig. Verdwijnt dat ook bij het volwassen worden (*uit het hart*)? Worden delicten van jongvolwassenen op andere wijze, wellicht meer repressieve wijze afgedaan? We weten het niet, maar sluiten het niet uit.

In deze bijdragen presenteren we enkele cijfers over de betrokkenheid van jongvolwassenen bij criminaliteit en over de manier waarop hun zaken strafrechtelijk worden afgedaan. We laten zien in welk opzicht dat anders is dan bij strafrechtelijk minderjarigen en bij 'oudere' volwassenen. Alleen al de prevalentie van criminaliteit gepleegd door jongvolwassenen rechtvaardigt extra wetenschappelijke en beleidsaandacht.